

Vaše Excellence pane velvyslanče, vážená paní Erno,
milí potomci nuceně nasazených, vážení hosté!

Výstava, kterou zde právě společně zahajujeme, je součástí a jedním z výstupů bilaterálního výzkumného projektu *Česko-norská memorabilia*, který vznikl za spolupráce Oddělení skandinavistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Ústavu moderní sociální historie Norské vědecké a technologické univerzity v Trondheimu. Projekt podpořily fondy EHP, známé všeobecně jako tzv. Norské fondy, a je tak jednou z ukázek možností, jak se norskó-české vztahy mohou rozvíjet i v rámci odborného výzkumu a spolupráce v humanitních oborech.

Výstava se skládá ze dvou hlavních částí. První částí je samostatný soubor nazvaný *Posláni na Sever*. Jedná se o dvanáct panelů, které stručnou formou prezentují okolnosti nasazení českých dělníků v Norsku během druhé světové války, této dosud jen velmi málo známé kapitoly česko-norských vztahů. Tato výstava je umístěna uvnitř budovy rezidence. Najdete zde především základní údaje, čísla, fakta, a také dobové dokumenty a unikátní dobové fotografie. Panely jsou zpracovány tematicky, a mapují jednotlivé aspekty celého příběhu – nucenou rekrutaci a dlouhou cestu povolanců přes půl Evropy do Norska, lokace, kde v Norsku působili, pracovní a životní podmínky nuceně nasazených, vztahy, jaké se utvářely mezi samotnými pracovníky stejně jako s místními obyvateli, s cizinci

jiných národností, ale i s německými nadřízenými, dále i formy odporu proti nucenému nasazení, stejně jako osudy bezprostředně po válce a návrat domů. A nedílnou součástí je i téma paměti, tedy to, jak se zážitek nucené práce v Norsku v následujících desetiletích odrazil v osobní, rodinné, regionální i společenské paměti. Na samostatném panelu jsou pak uvedena i jména dotyčných, byť v počtu a podobě, jaké nám jsou v současné době známy.

Druhou částí výstavy, nebo druhou výstavou, chcete-li, je soubor fotografických portrétů potomků nuceně nasazených. Snímky vznikaly zprvu spontánně během dokumentace pořizované při vzájemných setkáních. Tyto fotografie, pořízené profesionálním uměleckým fotografem Vojtěchem Vlkem nás však překvapily obrovskou hloubkou, kterou v sobě skrývají, svým poselstvím a vyzněním. Proto jsme se rozhodli představit je jako samostatný počín, a přitom jasnou součástí, jakoby pokračování zmíněné faktografické výstavy; pokračování, které nás plynule převádí do současnosti a ukazuje, jak události proběhlé před mnoha desetiletími zanechávají odraz přes jednu i více generací.

K této části výstavy je zpracován podrobný katalog, který prosím přijměte jako dar a upomínku na dnešní akci. Katalog si můžete vyzvednout po skončení programu.

Jsme velice rádi, že dosavadní výsledky zmíněného projektu vzbudily živý zájem nejen potomků, ale i odborné a široké veřejnosti, a to jak v České republice, tak i v Norském království. Doufáme, že Vás zaujme i tato dvojjediná výstava, kterou díky laskavosti a vstřícnosti Jeho Excelence pana velvyslance můžeme představit zde, v lokaci nanejvýš příhodné, na kousku norské země v srdci Čech.